

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/95/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6317208134
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6317208134.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, v spore žalobcu K. stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom G., G. XX, F.: XX XXX XXX, proti žalovanej S. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., S. XXXX/X, zastúpenej O. Mašlárovou, nar. XX. XX.XXXX, bytom ako žalovaná, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Q. súdu Brezno č. k. 6C/52/2017-160 zo dňa 11. 09. 2018, taktó

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd určil, že darovacia zmluva zo dňa 29. 12. 2014 uzavretá medzi O. S., nar. XX. XX. XXXX a Z. S., nar. XX. XX. XXXX ako darcami a žalovanou ako obdarovanou, ktorej predmetom bol prevod vlastníctva bytu č. X v G., na ulici S., konkretizovanom v bode 1. odôvodnenia rozsudku okresného súdu, ako aj zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného bývania a užívania týchto nehnuteľností v prospech darcov, je voči nemu neúčinná. Žalobca uviedol, že on ako veriteľ a O. S. a Z. S. ako spoludlžníci uzavreli zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere dňa 04. 08. 2010, na základe ktorej poskytol žalobca dlžníkom medziúver vo výške 35.400,- €, ktorý sa spoludlžníci zaviazali splácať mesačnými splátkami po 164,91 € a zároveň vkladat' na konto sporenia mesačné vklady vo výške 56,64 €. Na zabezpečenie tohto záväzkového vzťahu bolo zriadené záložné právo k predmetným nehnuteľnostiam záložnou zmluvou zo dňa 27. 07. 2010. Záložné právo bolo vložené do katastra nehnuteľností rozhodnutím zo dňa 30. 08. 2010 pod V XXXX/XX. Dlžníci listom zo dňa 08. 08. 2014 požiadali žalobcu o súhlas s prevodom založených nehnuteľností na tretiu osobu, avšak žalobca s týmto nesúhlasil. Dňa 19. 07. 2017 bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru pre opakované porušenie zmluvných podmienok a omeškania dlžníkov a na majetok dlžníkov je vedené exekučné konanie. Dlžníci poskytnuté peňažné prostriedky nevrátili, preto žalobca oznámil začatie výkonu záložného práva, pri ktorom zistil, že dlžníci napriek výslovnému nesúhlasu žalobcu previedli predmetné nehnuteľnosti darovacou zmluvou zo dňa 29. 12. 2014 na svoju dcéru, teda žalovanú. Tým sa dopustili poškodzovania veriteľa. Žalobca sa teda domáhal určenia, že právne úkony darcov ako dlžníkov sú voči nemu neúčinné (§ 42a Občianskeho zákonníka).

2. Okresný súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v zmysle § 42a ods. 2 OZ odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrať svojho veriteľa, ak tento úmysel byť druhej strane známy a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukraťený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a § 117), alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb, s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukraťiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať. Súd pri rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že pre uplatnenie práv veriteľa a pre odporovanie právnomu úkonu dlžníka je stanovená prekluzívna trojročná lehota, ktorá začína plynúť od toho právneho úkonu, ktorým malo

dôjsť k ukráteniu veriteľa. V súdnej veci úkonom, ktorým malo dôjsť k ukráteniu žalobcu ako veriteľa, bola darovacia zmluva so zriadením vecného bremena uzavretá dňa 20. 11. 2014 medzi žalovanou ako obdarovanou a jej rodičmi ako darcami, pričom vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 29. 12. 2014. Žaloba na okresnom súde bola podaná dňa 28. 12. 2017, trojročná prekluzívna lehota pre odporovanie právnomu úkonu, teda darovacej zmluve so zriadením vecného bremena zo dňa 20. 11. 2014, resp. na základe podpísania všetkými stranami zo dňa 27. 11. 2014, začala plynúť nasledujúceho dňa po jej uzavretí, teda 28. 11. 2014 a uplynula dňa 27. 11. 2017. Žaloba bola podaná až po uplynutí uvedenej lehoty dňa 28. 12. 2017, a ide teda o oneskorené uplatnenie odporovateľnosti.

3. Súd len na okraj poznamenal, že začiatok prekluzívnej lehoty nebolo možné stanoviť od dátumu povolenia vkladu predmetnej dohody do katastra nehnuteľností, keďže takýto vklad a rozhodnutie o ňom nie sú úkonmi dlžníka v zmysle § 42a Občianskeho zákonníka, ide len o právny následok takéhoto úkonu, okrem iného vo vecno-právnej rovine. Odporovať sa však dá len priamo úkonu dlžníka, nie následkom, ktoré z neho vyplynuli.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15-dňovej lehote (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP) odvolanie žalobca z dôvodov, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP). Uviedol, že pri počítaní lehoty na podanie predmetnej žaloby vychádzal z dátumu povolenia vkladu, teda odo dňa 29. 12. 2014, keďže účinky darovacej zmluvy nastávajú až vkladom do katastra nehnuteľností, čo bolo dňa 29. 12. 2014. Poukázal na ust. § 47 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého, ak zákon ustanovuje, že k zmluve je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, je zmluva účinná týmto rozhodnutím. Zmluva sa nestala účinnou okamihom podpisu zmluvnými stranami, ale až okamihom rozhodnutia príslušného orgánu - povolením vkladu príslušnou správou katastra. Až povolením vkladu bola naplnená podmienka ukrátenia veriteľa, nakoľko za vlastníka nehnuteľnosti až do rozhodnutia o vklade je stále považovaný pôvodný vlastník - darca a nie obdarovaný. Poukázal aj na ust. § 28 zák. č. 162/1995 Z. z. Katastrálneho zákona, z ktorého vyplýva, že práva k nehnuteľnosti vznikajú, menia sa alebo zanikajú vkladom do katastra. Žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobe vyhovieť.

5. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že rozsudok okresného súdu považuje za správny a plne s ním súhlasí.

6. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedol, že trvá na podanom odvolaní, k vyjadreniu žalovanej uviedol, že nejde o žiadne námietky ani doplnenia, ale o uplatnenie žalobcovho práva podať odvolanie voči rozhodnutiu okresného súdu.

7. Žalovaná v ďalšom vyjadrení uviedla, že popiera skutkové tvrdenia protistrany v celom rozsahu, súhlasí s rozsudkom okresného súdu, ktorý bol vydaný v súlade so všetkými zákonmi SR a žiadala rozsudok potvrdiť v celom rozsahu.

8. Žalobca v ďalšom vyjadrení uviedol, že trvá na podanom odvolaní.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (§ 34 CSP) odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec mu vrátil podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z nasledovných dôvodov:

10. Odvolací súd sa v odvolacom konaní zaoberal len námietkou žalobcu, podľa ktorej okresný súd nesprávne vypočítal prekluzívnu lehota v súdnej veci na uplatnenie práva žalobcu domáhať sa odporovateľnosti právneho úkonu. Ako už bolo uvedené vyššie, odvolací súd je totiž pri rozhodovaní o odvolaní limitovaný rozsahom a dôvodmi odvolania.

11. Odvolací súd sa nestotožňuje s právnym záverom okresného súdu, že v prípade odporovania právnomu úkonu, ktorým dochádza k prevodu nehnuteľnosti z dlžníka na tretiu osobu, začína plynúť trojročná prekluzívna lehota odo dňa uzavretia zmluvy. Prekluzívna lehota začína plynúť od dátumu povolenia vkladu predmetnej zmluvy do katastra nehnuteľností, takýto vklad a rozhodnutie o ňom síce

nie je úkonom dlžníka, ale ide o právnu skutočnosť, na základe ktorej predmetná zmluva nadobúda svoju účinnosť. Trojročná prekluzívna lehota v zmysle § 42 ods. 2 OZ má hmotno-právny charakter, to znamená, že žaloba musí byť v tejto lehote podaná na súde, až vkladom zmluvy do katastra nehnuteľností nastali vecno-právne účinky právneho úkonu dlžníka a od tohto okamihu žalobca už nemohol uspokojiť svoju pohľadávku voči dlžníkovi z tohto majetku, nakoľko dlžník stratil vlastnícke právo k nehnuteľnosti až povolením vkladu. Ak by sa mala prekluzívna lehota počítať od uzavretia zmluvy, bol by tým zmarený účel odporovateľnosti právneho úkonu tým, že veriteľ by sa o uzavretí zmluvy o prevode nehnuteľností vôbec nemusel dozvedieť, nakoľko by išlo o úkon uzavretý len medzi dlžníkom a treťou osobou a v prípade podania návrhu na vklad takejto zmluvy do príslušného katastra nehnuteľností tesne pred uplynutím prekluzívnej lehoty by mohla nastať situácia, že veriteľ by svoje právo už vôbec na súde nemohol uplatniť, a to bez svojho zavinenia.

12. Kedy začína plynúť prekluzívna lehota v prípade odporovateľnosti právnych úkonov, pri ktorých dochádza k prevodu nehnuteľností, zatiaľ nie je v slovenskej judikatúre ustálená, avšak odvolací súd považuje počítanie prekluzívnej lehoty až dátumom rozhodnutia o vklade za spravodlivé a zákonné aj s poukazom na ust. § 28 zák. č. 162/1995 Z. z. Katastrálneho zákona, v zmysle ktorého práva k nehnuteľnosti vznikajú, menia sa alebo zanikajú vkladom do katastra, ako aj s poukazom na ust. § 47 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého ak k zmluve je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, je zmluva účinná týmto rozhodnutím. Rozhodnutie odvolacieho súdu korešponduje aj s niektorými ďalšími rozhodnutiami krajských súdov Slovenskej republiky, napr. s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/108/2018, alebo aj 7Co/59/18, ale napr. aj s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/45/2011 zo 17. 10. 2011. Len na okraj odvolací súd poukazuje na to, že obdobným spôsobom rozhodujú aj súdy v Českej republike, vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo/619/2000 R 41/2001, ale rovnako aj 31Cdo/216/2000, R 41/2001, v zmysle ktorých rozhodnutí u právnych úkonov, na základe ktorých vznikajú práva vkladom do katastra nehnuteľností, možno v zmysle ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať urobený právny úkon, popr. za právny úkon, ku ktorému došlo medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi, len taký právny úkon, na základe ktorého bolo vložené právo do katastra nehnuteľností. Trojročná lehota na uplatnenie práva odporovať právnym úkonom dlžníka preto v týchto prípadoch začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, ku ktorému vznikli účinky vkladu práva do katastra nehnuteľností. Aj keď uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR nie je možné považovať za rozhodnutia, ktoré by tvorili ustálenú súdnu prax v Slovenskej republike, ide o rozhodnutia, ktoré boli prijaté na základe obdobného a právneho stavu veci, aký existuje v súdnej veci a odvolací súd nemá dôvod od týchto záverov sa odchýliť.

13. Úlohou okresného súdu bude preto o žalobe znovu rozhodnúť s prihliadnutím na právny názor odvolacieho súdu, ktorým je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

14. Odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu aj vo výroku o náhrade trov konania, ktorý výrok je závislý od rozhodnutia o napadnutom výroku, aj keď odvolaním nebol výslovne dotknutý (vid' ust. § 367 ods. 2 CSP).

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).